

Palautekysely kuusenkerkän keruusta Pohjois-Pohjanmaalla 2020

Taustaa

Suomen metsäkeskuksen ja Oulun 4H hankkeen Metsästä monituotebisnestä kautta järjestettiin neljä kuusenkerkkäkoulutusta hiukan erilaisilla teemoilla Teams-koulutuksina etänä ja maastokoulutuksina kaksi iltaa. Osallistujia oli kaikkiaan noin 250, osa Pohjois-Pohjanmaan ulkopuolelta ja osa osallistui useampaan koulutukseen. Tallenteet ja materiaali olivat saatavilla jälkikäteen.

Keruukauden päätteeksi heinäkuussa toteutettiin lyhyt palautekysely, jota jaettiin some-kanavilla, hankkeen verkkosivuilla ja suorina sähköposteina tiedossa olleille kerääjille. Vastauksia saatiin 16. Kaaviot vastauksista ja sanalliset kommentit ovat raportin liitteenä.

Koulutuksiin osallistuminen

Yli puolet (10 vastaajaa) vastaajista oli osallistunut etäkoulutuksiin vähintään yhtenä iltana, heistä 5 oli osallistunut muutoinkin ja 5 oli valinnut vain tämän vastausvaihtoehdon. Kaksi vastaajaa oli osallistunut useampana iltana koulutuksiin. Samoin kaksi oli osallistunut vain paikan päällä tapahtuvaan koulutukseen. Tieto koulutuksesta oli saatu Facebookista tai muualta somesta (7), kuultu tutuilta (4), kuultu Metsäkeskuksen (2) tai 4H (2) kautta. Yksi oli löytänyt tiedon netistä hakemalla.

Keruu

Lähes kaikki vastanneet olivat keränneet myyntiin. Yksi oli kerännyt pelkästään omaan käyttöön, koska ei pystynyt toimittamaan saman päivän aikana. Yksi ei ollut kerännyt, syynä se, että ei ollut sopivaa aikaa. Kahdeksan oli kerännyt pelkästään omilta mailta, näistä kuusi oli kerännyt vain myyntiin ja kaksi myös omaan käyttöön. Keruumäärät vaihtelivat 1 ja 73 kilon välillä. Kuusi vastaajaa oli kerännyt 20 kg tai yli. Yhteensä vastaajat olivat keränneet 280 kiloa.

Keruuseen (ja koulutuksiin) osallistuttiin, koska keruu myyntiin kiinnosti (13). Vastaajista 7 oli kerännyt aiemmin ja 6 ei. Yksi halusi lisätietoa, yksi keruuta omaan käyttöön ja yhtä kiinnosti saada kesätöitä kahdelle nuorelle.

Palaute koulutuksista

Kolmena tärkeimpänä antina koulutuksista valittiin: Keruuohjeet, ajankohta ja säilytys (14), vastaanotto ja laatuohjeet (11) ja keruuvälineet ja hygienia (9). Myös muita vaihtoehtoja valittiin: Tieto kuusenkerkästä ja sen käytöstä (4), Keruupaikat, tieto keruumääristä ja saannosta (4) ja lupa-asiat (2).

Etänä toteutettu koulutus toimi hyvin, keskiarvo oli 4,13 (asteikolla 1-5). Yhtään arvioita ei ollut kahdessa alimmassa luokassa, keskimmäisen oli valinnut kolmannes (5) ja erittäin hyvänä toteutusta piti 7 vastaajaa.

Miten keruu sujui kohdallasi? Kerro onnistumisista ja haasteista

Kerkkien kasvu poimintakuntoon keräsi kommentteja. Lyhyt keruukausi, keruuajan vaihtelu, kerkän huono kasvu ja kasvun epätasaisuus ihmetyttivät (5 kommentissa). Keruu hitaus ihmetytti (3), myös suhteessa saatavaan palkkioon (2). Neljässä kommentoitiin vastaanottoa: loppuminen aikaisin, vastaanottoa toivottiin iltaisin ja viikonloppuisinkin sekä luomukerkän vastaanoton alkukankeudet. Kahdessa tuotiin esille hyttyset ja mäkäräiset. Paikkoja kommentoitiin parissa vastauksessa. Hyvin sujuminen ja säiden suosiminen todettiin kahdessa kommentissa.

Kehittämisehdotuksia ja vapaata palautetta

Valmiit keruupaikat ja keruuluvat helpottaisivat keruuta (2 kommenttia). Luomun epäselvyydet nousivat myös kahdessa kommentissa. Yhtenäisempi tieto vastaanottopisteillä ja tiheämpi vastaanottoverkosto esitettiin toiveina sekä vastaanotto viikonloppuisin. Muina asioita esitettiin parempi korvaus, etäkoulutus jatkossakin ja koulutusmateriaali tiedostona saataville.

Vapaissa kommentteissa kannustettiin kovasti jatkamaan keruutoimintaa ja kiiteltiin, tuotiin myös esille samoja kehittämisehdotuksia, joita esitettiin aiemmin. Keskeinen kehittäminen liittyy vastaanottoasemiin ja niiden aukioloon, keruupaikkojen osoittamiseen ja maksettavaan korvaukseen.

Vastaajien taustaa ja loppufiilis

Vastaajat liikkuvat aktiivisesti luonnossa, asteikolla 1-5 keskiarvona 4,06. Kasveja vastaajat tunsivat aika hyvin, keskiarvona 3,63. Kasvien tuntemus hiukan vähäisempää kuin luonnossa liikkuminen.

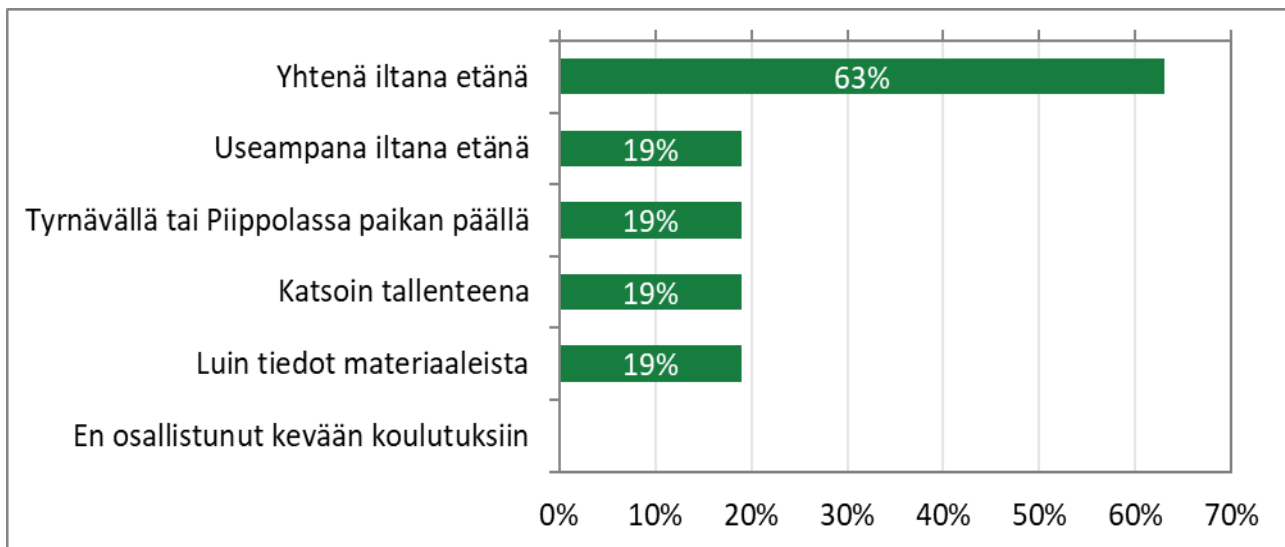
Vastaajien fiilisarvio keruusta oli hyvä, pääosin 4 ja keskiarvona 3,94.

Liite Kyselyn yhteenveto

Vastaajien kokonaismäärä: 16

1. Osallistuin kuusenkerkkäkoulutuksiin:

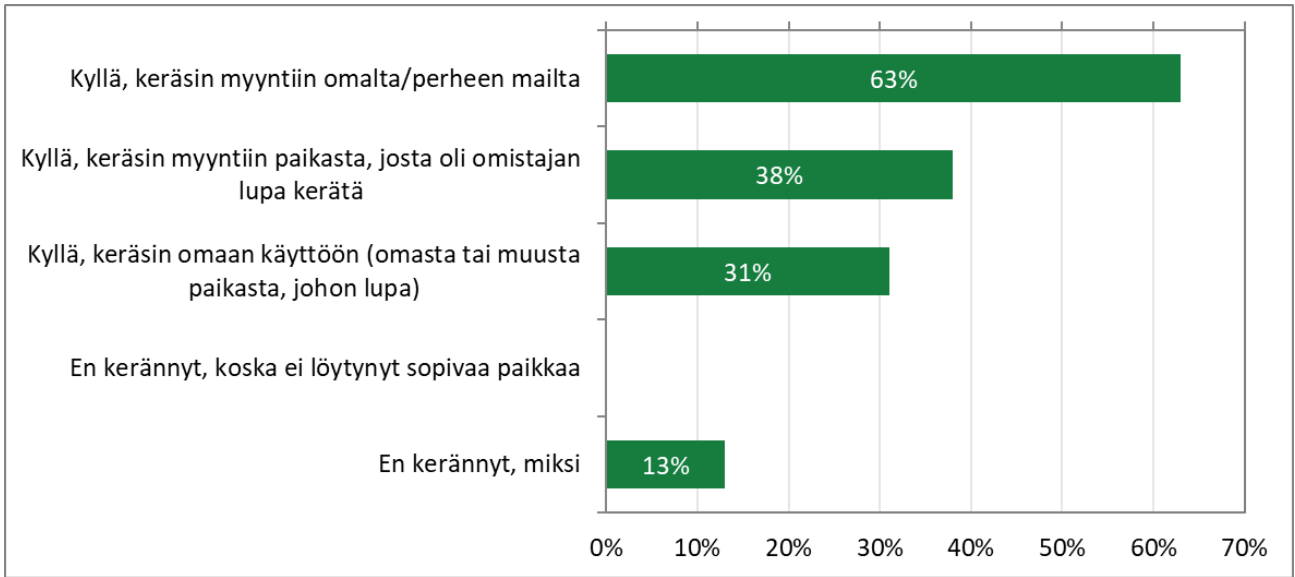
Vastaajien määrä: 16, valittujen vastausten lukumäärä: 22

Osallistuin kuusen kerkkäkoulutuksiin	n	Prosentti
Yhtenä iltana etänä	10	62,5
Useampana iltana etänä	3	18,75
Tyrnävällä tai Piippolassa paikan päällä	3	18,75
Katsoin tallenteena	3	18,75
Luin tiedot materiaaleista	3	18,75
En osallistunut kevään koulutuksiin	0	0

2. Keräsitkö kuusenkerkkää tänä vuonna?

Vastaajien määrä: 16, valittujen vastausten lukumäärä: 23

Keräsitkö kuusen kerkkää tänä vuonna	n	Prosentti
Kyllä, keräsin myyntiin omalta/perheen mailta	10	62,5
Kyllä, keräsin myyntiin paikasta, josta oli omistajan lupa kerätä	6	37,5
Kyllä, keräsin omaan käyttöön (omasta tai muusta paikasta, johon lupa)	5	31,25
En kerännyt, koska ei löytynyt sopivaa paikkaa	0	0
En kerännyt, miksi	2	12,5

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset:

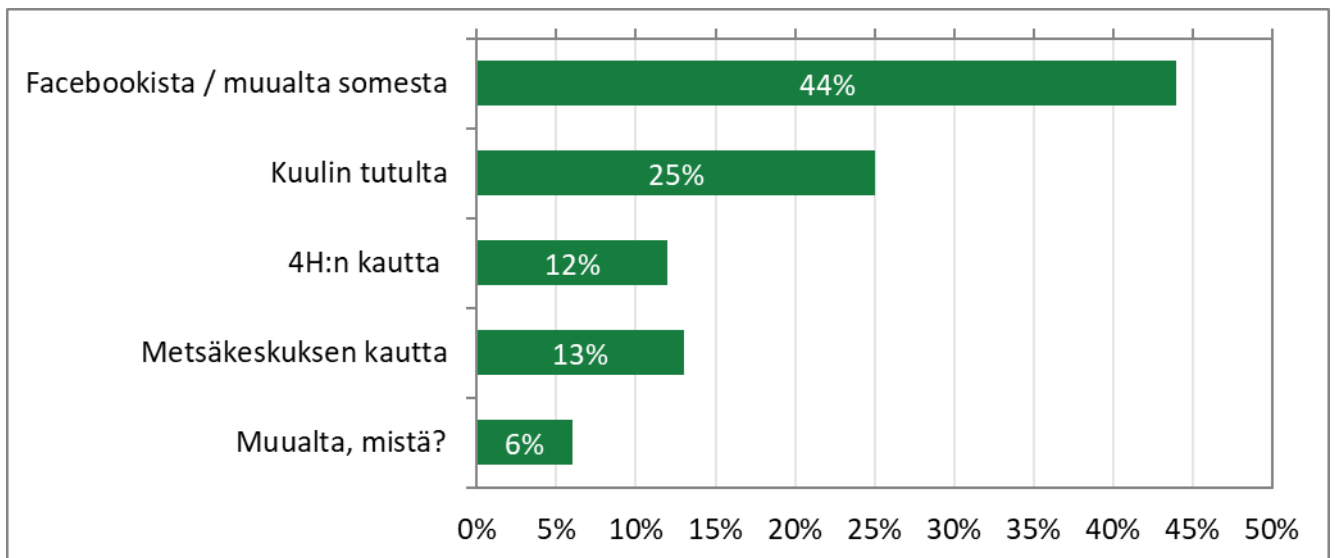
- En kerännyt. Ei ollut sopivaa aikaa
- En kerännyt myyntiin koska en ehtinyt töiden vuoksi toimittamaan saman päivän aikana.

3. Paljonko keräsit?

Kerätty kilometriä / kerääjä
alle 5
4
10
50
5
29
7
25
6
27
20
1
noin 13
6
73

4. Mistä sait tiedon koulutuksista ja keruusta Pohjois-Pohjanmaalla?

Vastaajien määrä: 16

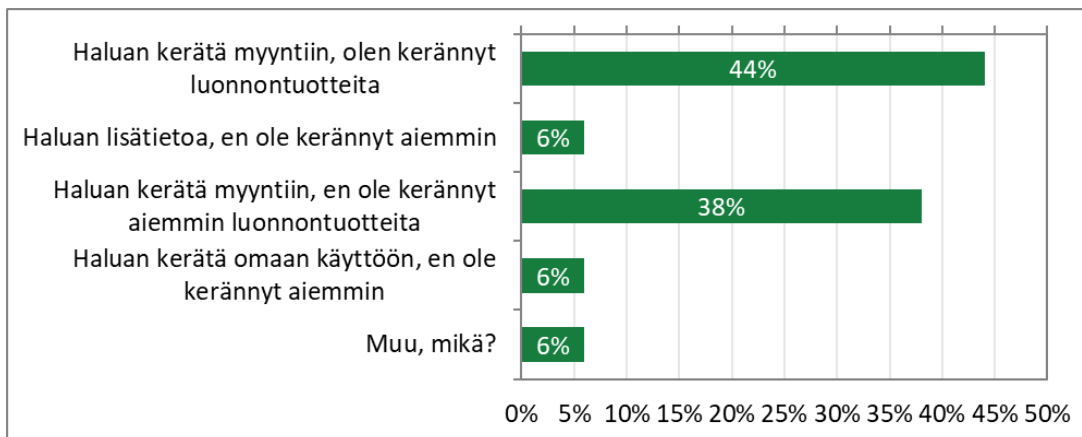
Mistä sait tiedon koulutuksista ja keruusta	n	Prosentti
Facebookista / muualta somesta	7	43,75
Kuulin tutulta	4	25
4H:n kautta	2	12,5
Metsäkeskuksen kautta	2	12,5
Muualta, mistä?	1	6,25

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

- Muualta, mistä? Etsin tietoa netistä

5. Mikä sai sinut osallistumaan kuusenkerkän keruuseen?

Vastaajien määrä: 16

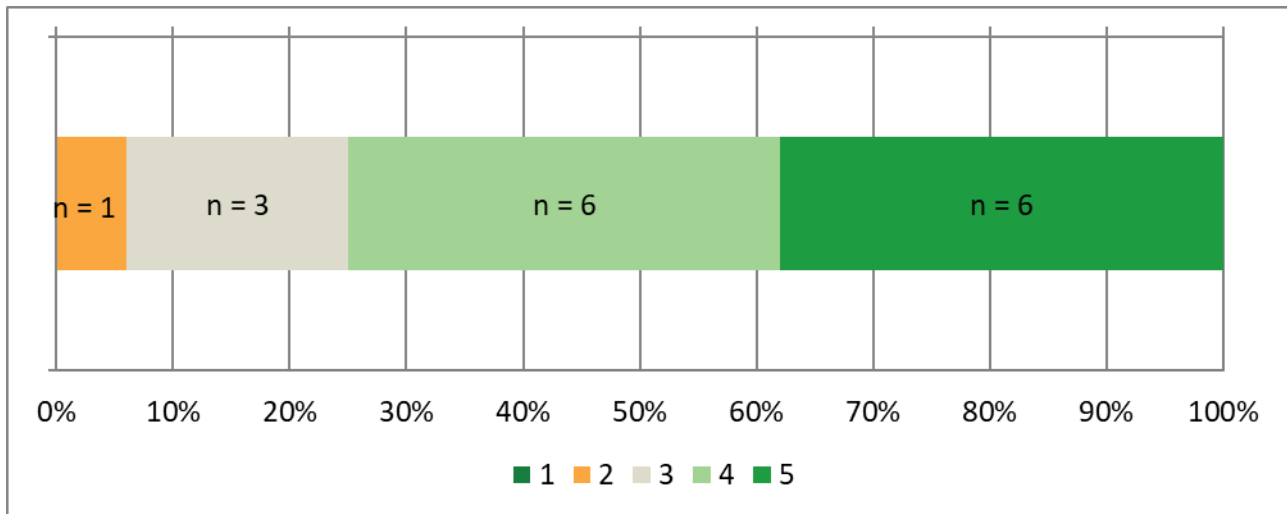
Mikä sai sinut osallistumaan kuusenkerkän keruuseen?	n	Prosentti
Haluan kerätä myyntiin, olen kerännyt luonnontuotteita	7	43,75%
Haluan lisätietoa, en ole kerännyt aiemmin	1	6,25%
Haluan kerätä myyntiin, en ole kerännyt aiemmin luonnontuotteita	6	37,5%
Haluan kerätä omaan käyttöön, en ole kerännyt aiemmin	1	6,25%
Muu, mikä?	1	6,25%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

- Muu, mikä? Kiinnosti uusi asia, ja kesätöitä kahdelle nuorelle.

6. Liikun luonnossa

Vastaajien määrä: 16

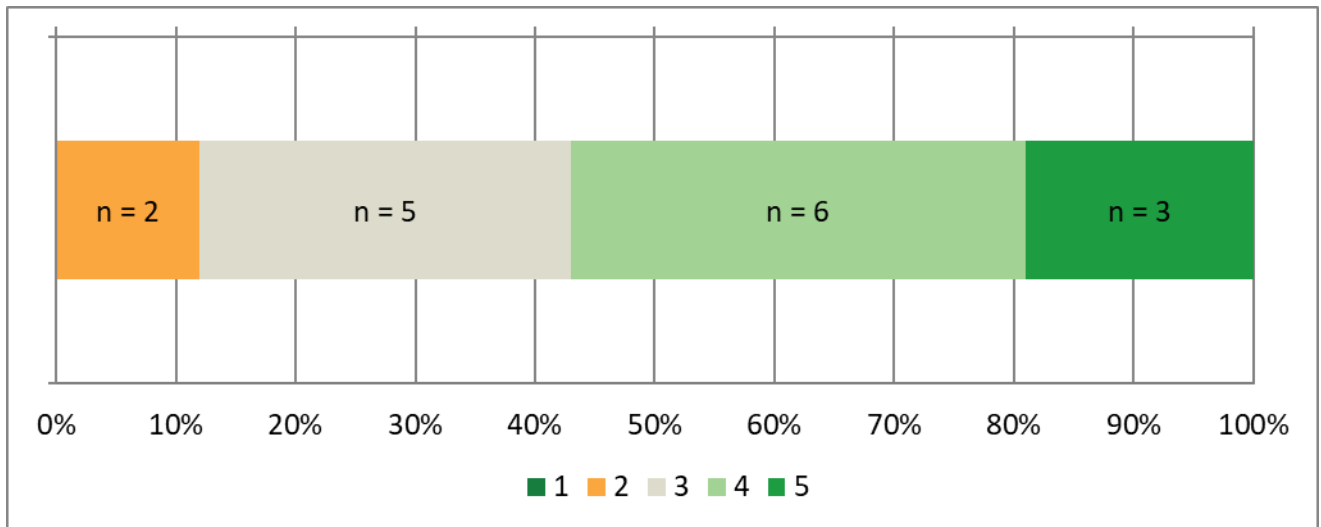

Liikun luonnossa aika	Vähän 1	2	3	4	Aktiivisesti 5
vastaajista	0	1	3	6	6
%-vastaajista	0	6,25	18,75	37,5	37,5

Vastaajien luonnossa liikkumisen keskiarvo 4,06 ja mediaani 4.

7. Tunnen kasveja

Vastaajien määrä: 16

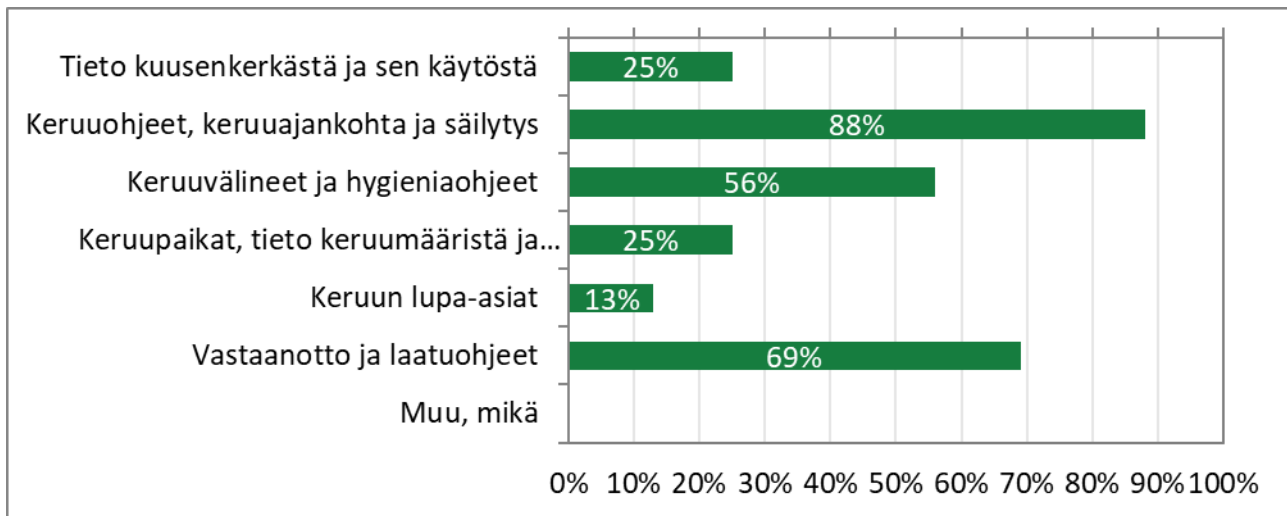
Tunnen kasveja aika	Vähän 1	2	3	4	Paljon 5
vastaajista	0	2	5	6	3
%-vastaajista	0	12,5	31,25	37,5	18,75

Vastaajien keskiarvo kasvien tuntemiseen oli 3,63 asteikolla 1-5 ja mediaani on 4.

8. Mikä oli kuusenkerkkä koulutuksen tärkeintä antia sinulle?

Valitse enintään kolme tärkeintä.

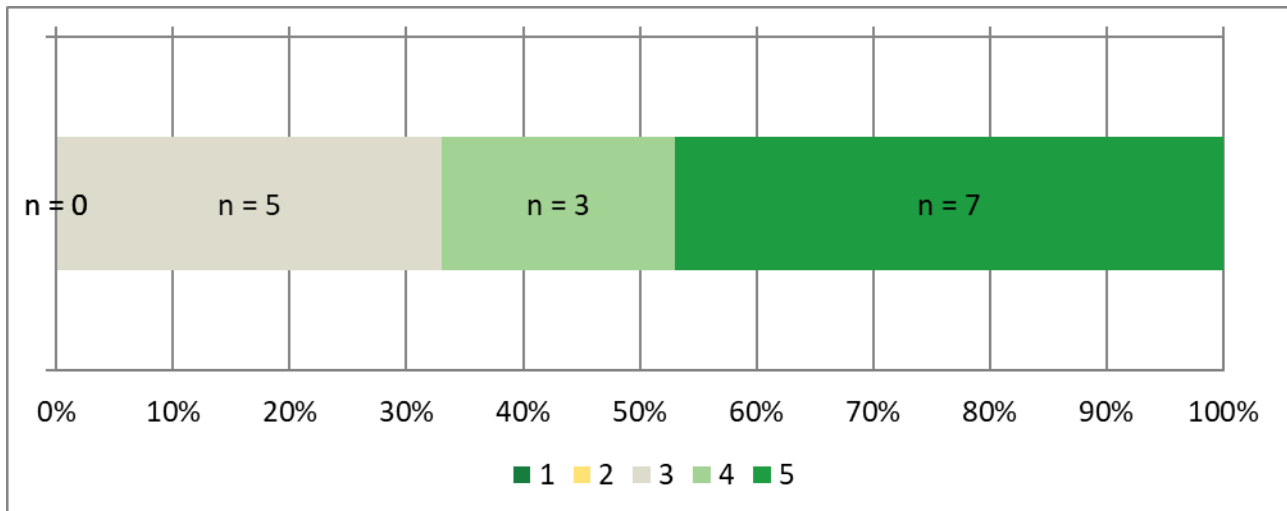
Vastaajien määrä: 16, valittujen vastausten lukumäärä: 44

Mikä oli kuusenkerkkä koulutuksen tärkein anti	n	Prosentti
Tieto kuusenkerkstä ja sen käytöstä	4	25
Keruuohjeet, keruuajankohta ja säilytys	14	87,5
Keruvälineet ja hygieniaohjeet	9	56,25
Kerupaikat, tieto keruumääristä ja saannosta	4	25
Keruun lupa-asiat	2	12,5
Vastaanotto ja laatuohjeet	11	68,75
Muu, mikä	0	0

9. Etänä toteutettu koulutus toimi minusta

Vastaajien määrä: 15

Etänä toteutettu koulutus toimi minusta	Aika huonosti	2	3	4	Erittäin hyvin
	1				5
vastaajista	0	0	5	3	7
%-vastaajista	0	0	33,33	20	46,67

Vastaajien keskiarvo etänä toteutetun koulutuksen toimimisesta oli 4,13 asteikko oli 1-5 ja mediaani 4.

10. Miten keruu sujui kohdallasi? Kerro onnistumisista ja haasteista!

Vastaajien määrä: 12

- Kun omassa metsässä alkoi kerkät olemaan sopivia kerättäväksi, lopetettiin jo vastaanotto. Me ei ymmärretty että muualla aika alkoi olemaan jo ohi.
- Ensi vuonna tuplasti!
- Keruu-aika oli lyhyempi kuin mitä odotin, kuumuus haittasi keruuta. Hyvin onnistui kuitenkin. Suurin huono puoli oli luomukerkän vadaanottamisen vaikeudet
- Ihan hyvin, olin aika hidaskeräjä, mutta sain ihan hyvin kuitenkin kerättyä
- Osa kerkistä ei kasvanut tarpeeksi pitkiksi ja löysin vain yhden hyvän kerkkämetsän.
- Keruu oli aika hidasta ja siitä maksettiin työmäärään ja ajokilometreihin nähden heikosti.
- Ihan oli sellaista mitä odotin. Saattaisin kerätä paljonkin, jos on vain valmiita paikkoja tiedossa mihin mennä.

- Voisi käydä itsekseen/pienellä porukalla kun sopiva aika, vaikkapa iltasella reissujakin. Toki edellyttää sitä, että kerkkiä otetaan sitten vastaan aika myöhä.
- Kävin vain kahdesti Railin organisoimilla reissuilla, joissa oli muutakin porukkaa. Ensimmäinen paikka osoittautui kuusettomaksi hakkuualueeksi, jossa hirvet oli jäystäny alaoksat. Toinen paikka oli upea kuusimetsä Muhoksella, oli ilo poimia siellä..
- Haastavinta olivat mäkärät, jotka tunkivat suojavaatteidenkin sisäpuolelle, ja niitä oli PALJON! Toinen asia, jota ei ole aiemmin tullut ajatelleeksi, oli kerkkien kasvun epätasaisuus eli aurinkoisilla paikoilla oli jo ylisuuria, kun varjossa kasvu oli vasta aluillaan.
- Onnistui hyvin koska säät suosivat ja keruualue oli oma pihapiiri.
- Keruu oli yllättävän työlästä, koska kerkät tulivat samallakin kasvupaikalla niin eri tahtiin. Kuumuus ja kuivuus aiheuttivat myös valikointia, koska osa kerkistä meni nopeasti "yli". Joissakin puissa oli selvästi myös kirvavioitusta
- Huonosti, sillä töiden vuoksi en pystynyt osallistumaan keräykseen. Viikonloppuisin olisi onnistunut mutta toimitus olisi ollut hankala järjestää.
- Hyvin sujui. Haasteina ei ollut mikään muu, kuin hyttyset.

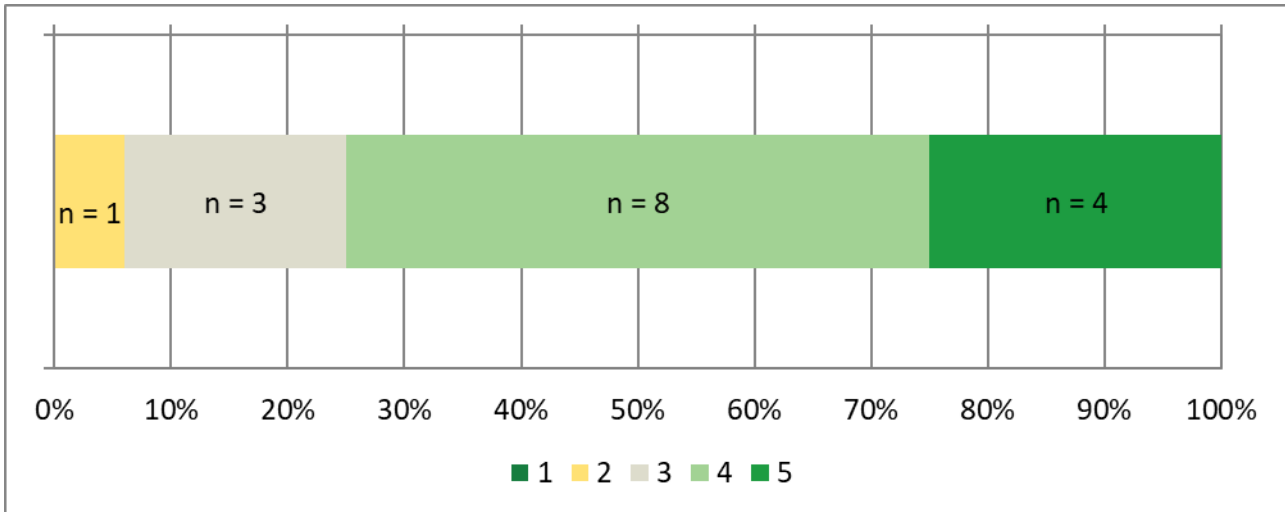
11. Kerro ehdotuksia koulutusten tai keruutoiminnan kehittämiseksi?

Vastaajien määrä: 8

- Helpottaisi kovasti, jos lupa keruuseen olisi valmiina maanomistajilta. Näin saataisiin varmasti paljon uusia kerääjiä, kun kynnyks lähteä olisi niin paljon pienempi. Tämä sama koskee myös kihokin keräystä.
- Kaikilla toimijoilla pitäisi olla sama tieto. Nyt oli vastaanottopisteillä hyvin ristiriitaista tietoa.
- Koulutus voisi olla esim. Powerpoint-muodossa, jossa kaikki info olisi kerralla esillä ja siihen voisi helposti palata uudestaan jos pitää tarkistaa jokin yksityiskohta (toisin kuin esimerkiksi videotallenteeseen).
- Keruusta olisi maksettava parempi korvaus, koska jalostettuja kerkkätuotteita myydään kalliilla. Alkutuotannossa toimivalle kerääjälle tulisi maksaa isompi siivu saatavasta voitosta. Kaikista ihmisistä ei ole metsään keräämään kerkkää. Tarvitaan sitkeyttä ja taitoa kulkea luonnossa
- Parasta on jos paikkoja saisi sovittua niin että olisi vaikka kartalle merkata muutama mihin voi mennä poimimaan. Jos on mahdollisimman vaivatonta niin helpompi organisoida lähtö kotitöiden parista. Jso taas alueiden etsiminen jää itselle niin käytännössä ei taida tulla tehtyä ajallaan, jolloin poimimista vähemmän.
- Hyvä kokemus kaikkineen. Itsellä tehtynä omista kerkistä erilaisia tuotteita, ja osa pakasteessa. Tuttu raaka-aine sinänsä
- Tiheämpi verkosto kerkkien vastaanottoaikoja olisi tarpeen.
- Luomuaasia oli ymmärrettävästi vähän hakusessa, siihen kannattaa panostaa ensi vuonna jotta olisi selkeämpää ja hyvissä ajoin tiedotettu
- Etäkoulutus oli helpotus pitkän matkan takana asuvalle. Toimituspäiviä olisi kiva saada viikonlopullekin niin pääsisi työikäisetkin keräämään

12. Anna vielä oma fiilisarvio kuusenkerkän keruusta:

Vastaajien määrä: 16

Anna vielä oma fiilisarvio kuusenkerkän keruusta	Ei kovin hyvin 1	2	3	4	Mahtavaa 5
vastaajista	0	1	3	8	4
%-vastaajista	0	6,25	18,75	50	25

Vastaajien keskiarvo kuusenkerkän keruun fiiliksistä 3,94 asteikolla 1-5 ja mediaani 4.

13. Muita terveisiä Suomen metsäkeskukselle tai Oulun 4H:lle?

Vastaajien määrä: 9

- Toivottavasti jatkuu ensi vuonna, ja vadaanotto saadaan jouhevammaksi
- Neuvotelkaa ensi kevääksi parempi korvaus tehdystä työstä myös kerääjälle.
- Jatkaa samaan malliin. Suomen Luonto on täynnä mahtavia raaka-aineita, meidän täytyy ottaa itseämme niskasta kiinni ja alkaa hyödyntää niitä paremmin, jokaikisen
- Luonnontuotteiden keruun edelleen kehittäminen on metsänomistajankin näkökulmasta ehdottomasti kannatettavaa. Tuoteskaalaa voisi myös laajentaa, mikäli se vain mahdollistuu.
- Teette hienoa työtä!!
- Ensi vuonna isompi sopimus ostajien kanssa ja isommat pakastimet vastaanottoon. Uskon, että kerääjiä ja kerättävää löytyy, 4H-nuoria voisi aktivoida jo talven aikana. Tämä vuosi oli vasta opettelua. Moni heräsi keruuseen vasta kun osto lopetettiin. Uutisointia nyt onnistuneesta keruusta ja ensi keväänä uudestaan koulutukset ja tiedotukset

- Jatkakaa ihmeessä hyvää työtä!
- Liian vähän maksetaan poimijoille! Kova ja tarkka työ
- Jatkakaa luonnontuotteiden keruuta, koska luonnontuotteita on mukava kerätä ja niiden opettelussa oppii aina jotain hyödyllistä ja uutta